

LPD

avisen

I dette nr:

- Tema om ERFA-grupper
- Indbydelse til Temadage
- § 71-tilsynets arbejde og sagsområde
- Kortlægning af retspsykiatrien
- Min første tid som bistandsværger
- Befordringsgodtgørelse

UDGIVER

Landsforeningen af Patient-
rådgivere og Bistandsværger
i Danmark, LPD

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Erik Dahlgaard
erikdahlgaard@live.dk

**Korrektur/
redaktionsmedarbejder**

Wiste Bo Paarup

Indhold fra LPD-avisen må citeres
med angivelse af kilde jf. lov om
ophavsret.

Avisen modtager gerne mate-
riale, men påtager sig intet ansvar
for indsendt materiale. Avisen
forbeholder sig ret til at forkorte/
redigere i indsendt materiale.

LAYOUT OG TRYK

Mark/Storm grafisk

Avisen udkommer
4 gange årligt
Oplag: 1400

Materiale sendes til
erikdahlgaard@live.dk

WWW.LPD-INFO.DK

Leder

Efter et nyligt veloverstået 25 års jubilæum er vores forening LPD, fuld af livskraft.

I skrivende stund sidder jeg og reflekterer over det netop veloverståede begynder kursus, som blev holdt på Hotel Fåborg Fjord sidst i februar. Her mødtes ca. 35 relativt nyansatte Bi-standsværger og Patientrådgivere op med gejst og interesse; klar til at tilegne sig viden for det kommende faglige virke. LPD's kursusudvalg havde lavet et program med såvel velafprøvet undervisning, som nye tiltag alt med det formål, at give kursisterne et godt fagligt grundlag for det daglige arbejde. At dømme efter stemningen blandt deltagerne samt den efterfølgende evaluering, er undervisningen på et godt fagligt spor. Respons og evalueringer giver desuden inspiration til ændringer og nye tiltag, så vi kan udvikle kurserne yderligere. Netop livskraft og virkelyst er nødvendigt, når vi ser på de aktuelle opgaver af interesse i vores felt;

- Den nye lov om tvang i psykiatrien, som blev vedtaget af et enigt Folketing midt i 2015, viser der ligger en stor opgave i, at klæde først og fremmest Patientrådgiverne på til at have fokus på det nye. Et hovedmål med lovændringerne er øget beskyttelse af patienternes sikkerhed, samt et politisk ønske om at nedbringe anvendelse af tvang. Især fastspænding med bælte har fokus, men også en øget opmærksomhed på tvang overfor unge menne-sker, skal have Patientrådgivernes øgede opmærksomhed fremadrettet. For at vi i vores kreds kan bidrage til, at den nye lov kan komme til at fungere efter hensigten, er det af stor betydning, at Patientrådgiverne er proaktive og ikke automatisk overlader tolkning af psykiatriloven til afdelingens personale. Er vi i tvivl, vil en klage være et godt redskab til at få skabt en fornuftig praksis i forhold til de nye love. Se i LPD avisen en artikel fra Retspsykia-trisk afsnit R2 i Viborg, hvor man agerer meget proaktivt i den nye virkelighed.
- I december udkom en faglig udredning vedrørende retspsykiatri. Rapporten kommer som en udløber af det store udredningsarbejde, der dannede grundlag for de nylige ændringer i Psykiatriloven. Baggrunden er, at antallet af retspsykiatriske patienter er steget markant i perioden 2001-2014 (204%). Ved en udredning søger man fra politisk hold, at finde viden og forklaring på denne store stigning, så der på et solidt grundlag kan overvejes, om der skal tages nye politiske initiativer. Se mere herom inde i LPD avisen.

Bestyrelsen i LPD pr. 01.04.2016**Formand**

Jan Labusz
Chr. Hansensvej 27
4300 Holbæk
Fastnet 59 44 15 28
Mobil 40 56 15 77
jan_labusz@hotmail.com

Næstformand

Wiste Bo Paarup
Solsorten 12
6920 Videbæk
Mobil 24 96 86 99
bo@paarup.dk

Kasserer

Mogens Michaelsen
Strandvej 2
4862 Guldborg
Mobil 23 46 19 75
momiguld@gmail.com

Sekretær, redaktør

Erik Dahlgaard
Christiansgade 1A
7500 Holstebro
Telefon 30 62 81 93
erikdahlgaard@live.dk

Bestyrelsesmedlem

Susan Lundgreen
Tårup Byevej 13
5871 Frørup
Telefon 20 20 54 84
nasus.een@gmail.com

Bestyrelsesmedlem

Susanne Staun
Vesterbro 98, st. tv.
9000 Aalborg
Mobil 26 36 93 03
sannedread@gmail.com

Bestyrelsesmedlem

Inge Lise Lund
Høgevænget 7
5610 Assens
Telefon 26 21 50 25
ingeliselund1@gmail.dk

1. Suppleant

John Ahlfors
Møllehaven 9
4300 Holbæk
Fastnet 57 80 66 88
Mobil 24 94 50 54
ahlfors@os.dk

Regnskabskontrollant

Winnie Kirchheiner
Søndertoften 183
2630 Tåstrup
Mobil 20 16 52 14
wki@city.dk

Regnskabskontrollant

suppleant
Kirsten J. Lohse
Bystævnevej 68
5600 Fåborg
Mobil 20 80 21 13
lavemosegaard@gmail.com

Indhold

- Den 23. februar var LPD, repræsenteret ved formand og kasserer, inviteret til det årlige møde med Folketingets § 71 tilsyn. Vi er meget taknemmelige for denne regelmæssige kontakt og bestræber os på, at møde op velforberedte med væsentlige problemstillinger af fælles relevans. LPD mødte på dette møde stor interesse og åbenhed fra tilsynets side i forhold til vores emner. Se nærmere om dette inde i avisen.

Der er således konstant relevante opgaver for LPD's bestyrelse at arbejde med, så vi kan udfylde vores formål om uddannelse og information for kredsen af Patientrådgivere og Bistandsværger. Det næste højdepunkt er de årlige Temadage. I nærværende avis findes invitation til Temadage og Landsmøde d. 20-22. maj 2016 på Østergårds Hotel, Silkeborgvej 94, 7400 Herning.

Overordnet tema bliver den nye psykiatrilov, samt Bistandsværgerens placering, set fra psykiatriens synsvinkel. Der arbejdes på at finde dygtige eksterne undervisere til denne weekend, så det er vores håb, at mange har lyst til at deltage.

Initiativet med at få gang i lokale netværks grupper er nu ved at lykkes. I dette nr. af LPD avisen er der et referat fra opstarten af en gruppe på Fyn, ligesom der er en artikel med tanker og erfaring fra en gruppe i Vestjylland. Bestyrelsen er involveret i opstart af en gruppe på Sjælland, og vi vil gerne understøtte igangsættelse af flere grupper. Tanken er, at grupperne skal igangsættes og drives ved lokalt initiativ, men bestyrelsen for LPD bidrager gerne med at muliggøre kontakt, samt bidrager med viden, råd og vejledning i en opstarts fase. Vi tror på, at deltagelse i et fagligt netværk kan støtte patientrådgivere og bistandsværger, så vi bedre løser vores opgaver samt, at vi kan støtte hinanden når der er svære problemstillinger, der skal adresseres. Henvendelser til medlemmer til bestyrelsen vil være velkomne, hvis man går med tanker om at starte eller deltage en netværks gruppe lokalt.

Indimellem må patientrådgivere og bistandsværger kæmpe for, at få honorar og kørselsrefusion, som vi skal have ifølge bekendtgørelsen. Man får indtryk af, at der rundtomkring kan opstå sædvaner eller "skuffecirkulærer" som de enkelte administratorer begynder at udbetale efter, i stedet for at være opmærksom på det rette grundlag. I dette nummer af LPD avisen er der to eksempler på sager, hvor foreningen har været involveret i af få administrationer "rettet ind" efter gældende praksis. Vi ser ikke et generelt problem, men der opstår tilsyneladende nogle gange ukendskab, hvorefter der udbetales efter "hjemmestrikkede" regler.

I bestyrelsen er der sket en enkelt udskiftning. Begrundet i kommende ændringer i arbejdsliv og bo situation, har Kirsten Ø. Andersen valgt at træde ud af LPD's bestyrelse. I Kirstens sted er 1. suppleant, Susanne Staun således indtrådt, som angivet i vedtægterne. Vi benytter lejligheden til at takke Kirsten for indsatsen i de forløbne år, og samtidig byde Susanne velkommen til arbejdet. Med dette vil jeg ønske Jer god læselyst og håber vi ses i Herning til maj.

Erik Dahlgaard
Redaktør

<i>Indbydelse til Temadage</i>	4
<i>Begynderkursus</i>	5
<i>§ 71-tilsynets arbejde og sagsområde</i>	6
<i>Kollegialt fællesskab</i>	8
<i>Opstart af Erfa-gruppe på Fyn</i>	9
<i>Kortlægning af retspsykiatrien</i>	10
<i>Har ikke brugt bæltefikseringer i over 150 dage</i>	14
<i>Min første tid som bistandsværge</i>	15
<i>Befordringsgodtgørelse</i>	18
<i>Fokuserer på børn/unge i psykiatrien</i>	22
<i>Mine oplevelser med Kbh's politi</i>	23

April 2016 · Nr. 102

LPD *avisen*

I dette nr:

- Indbydelse til Temadage
- § 71-tilsynets arbejde og sagsområde
- Kortlægning af retspsykiatrien
- Min første tid som bistandsværge
- Befordringsgodtgørelse

LANDSFØRENINGEN
af Patientrådgivere & Bistandsværger i Danmark

Forside:

Formand Jan Labusz fra Begynderkursus i Fåborg den 26.-28. februar.

TEMADAGE

Patientrådgivere og bistandsværger

Sted: Østergårds Hotel, Silkeborgvej 94, 7400 Herning

Tid: Fredag d. 20. til søndag d. 22. maj 2016

LPD indbyder hermed til de årlige temadage med landsmøde. Denne gang foregår det i Herning, hvor kursusudvalget som altid har bestræbt sig på, at sammensætte et program med aktuelle emner, som har interesse for vores kreds.

Hovedemner er den nye psykiatrilov, samt et aktuelt bud på psykiatriens syn på samarbejde med bistandsværgerne.
Indlæg om stemmehøring v./ Trevor Ayles, Århus.

Vi håber, at vi ses i Herning til nogle spændende dage. Husk, at deltagelse er gratis, da uddannelse finansieres af Justits- og Sundheds- og Ældreministeriet.

Program og tilmelding findes på hjemmesiden:

www.LPD-info.dk

Begynderkursus

i Fåborg den 26-28 februar 2016

35 kursister brugte den sidste weekend i februar på, at blive forberedt på kommende funktion som bistandsværger eller patientrådgiver. Programmet var lagt med fokus på den helt basale viden, der er brug for i vores funktion. Undervisningen var således fokuseret omkring lovstof, hvor Mogens Michaelsen fra bestyrelsen var den gennemgående underviser. Der var gruppe arbejde med etiske spørgsmål relate-

ret til arbejdet, og hele programmet blev holdt sammen af Formand Jan Labusz, samt næstformand Bo Paarup, som var tovholder for kurset.

Kurset fik en positiv evaluering, med fine og konstruktive bemærkninger, som vil blive indarbejdet i kommende kurser.

Herunder ses billeder med indtryk fra dagene:

**Møde med Folketingets § 71 tilsyn, tirsdag den 23. februar 2016.
Jan Labusz og Mogens Michaelsen deltog på vegne af LPD.**

§ 71-tilsynets arbejde og sagsområde

Folketingets § 71-tilsyn fører tilsyn med behandlingen af bl.a. tvangsindlagte psykiatriske patienter, tvangsanbragte børn og demente der bliver tilbageholdt på et plejehjem. De kaldes under et for administrativt frihedsberøvede i modsætning til personer, der afsoner en behandlingsdom eller lignende på en psykiatrisk afdeling.

Opgaven følger af grundloven § 71, hvor der står, at behandlingen af administrativt frihedsberøvede personer undergives et af Folketinget valgt tilsyn, hvortil de pågældende skal have adgang til at rette henvendelse. Tilsynet kaldes i daglig tale for § 71-tilsynet og består af 9 medlemmer.

Tilsynet kan ikke træffe afgørelser, men kan alene give udtryk for sin vurdering af forholdene for de administrativt frihedsberøvede. Vurderingen kan bl.a. have form af kritiske bemærkninger, anbefalinger og henstillinger. Når tilsynets udtaler sig, sker det samlet, der er ikke flertal- eller mindretalsudtalelser.

Tilsynet behandler ikke lovforslag, men personsager og generelle sager inden for sit sagsområde.

§ 71-tilsynets arbejde

Tilsynet modtager henvendelser fra og om enkeltpersoner, som administrativt er berøvet deres frihed. En del af henvendelserne vedrører spørgsmål, som ligger uden for tilsynets kompetence, herunder spørgsmål om lovligheden af selve frihedsberøvelsen. Tilsynet vejleder i disse tilfælde i videst muligt omfang om klagemuligheder m.v.

Er der tale om spørgsmål, som ligger inden for tilsynets kompetence, henviser eller videresender tilsynet i visse tilfælde sagen til de administrative klage- og tilsynsmyndigheder på området. I andre tilfælde behandler tilsynet sagen, hvilket bl.a. kan give anledning til, at der stilles spørgsmål til ministre eller den ansvarlige region, kommune eller institution. Tilsynet vil herefter på baggrund af de modtagne svar typisk fremsætte sin vurdering af sagen.

Tilsynet afgiver hvert år en beretning om sin virksomhed i det forgangne folketingsår. Se link til de seneste beretninger nedenfor.

Tilsynsbesøg

Som en del af sit arbejde tager § 71-tilsynet på både uanmeldte og anmeldte besøg på psykiatriske afdelinger m.v., der modtager administrativt frihedsberøvede. Det er dog ikke alle besøg, som er affødt af tilsynets behandling af en konkret sag. Som opfølgning på hvert tilsynsbesøg offentliggør tilsynet en rapport, der bl.a. indeholder tilsynets vurdering. Desuden fremgår denne vurdering også af tilsynets årlige beretning.

Møder med organisationer

Udover de ordinære møder holder tilsynet også møder med Folketingets Ombudsmand, foreninger m.v. Foreningerne kan være med til at belyse, hvad der set fra henholdsvis de psykisk syge, børnene, de pårørende og personalets synsvinkel giver anledning til problemer for de administrativt frihedsberøvede.

Tilsynet deltager desuden i konferencer m.v. De generelle og konkrete sager giver sammen med besøgene, møderne og konferencerne bl.a. anledning til, at tilsynet retter henvendelse til og stiller spørgsmål til ministre og andre.

Referat fra mødet.

Vi fik fremlagt de fremsendte spørgsmål, der var læst af medlemmerne. De fremsendte spørgsmål /problematikker var udfærdiget af Jan, Eriks, Susans og Mogens' samt et indlæg fra et medlem og blev fremlagt af Jan suppleret af Mogens.

Alt passede ind i sammenhængen, og mødet forløb godt, og alle medlemmer lyttede intenst og sad og nikkede til fremlæggelsen, hvor formanden gjorde ivrige notater. Alle medlemmer havde efterfølgende et eller flere spørgsmål til os omkring vores arbejde i psykiatrien. Disse svarede vi tilfredsstillende og uddybende på.

Karen Klint anmodede om at få lov til at viderebringe vores spørgsmål til Justitsministeren, da hun og udvalget fandt dem vigtige? Vi blev spurgt om, hvordan vi ville kunne få bevist skjult tvang for udvalget. Vi anbefalede, at udvalget talte med de enkelte bistandsværger og patientrådgivere og dernæst de patienter, der var udsat for det. Vi fremlagde flere eksempler på "skjult tvang".

Lægernes pres på patienter, for at få dem til at opgive klager mod lovning på goder eller friheder fandt de også meget uetiske.

De fandt problematikken med visitering af bistandsværger og patientrådgivere, som foregår flere steder, problematisk. Udvalget vil undersøge forholdene og forsøge at gøre dem ens på alle afdelinger i henhold til vores lovbestemte rettigheder. Heri indgik bærbar iPads, PC'er og mobiltelefon.

Vi blev også spurgt om udviklingen inden for psykiatrien og vores synspunkt på dette omkring lægernes behandling af de psykisk syge. Her lagde jeg ikke skjul på, at samarbejdet til tider kunne være bedre frem for at modarbejde, og at det ikke var i LPD's interesse at modarbejde - men samarbejde om patienten.

Omkring beskikkelser ville de også gå ind i at lovgivningen blev overholdt omkring rotationsordningen for beskikkelser, samt underretning omkring vores klienters flyttende rundt på afdelingerne uden bistandsværgens vidende.

Det at lægerne ligger pres på patienter, for at de skal skifte bistandsværger og advokater, fandt de også meget problematisk, set ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt.

Vi fik også nævnt, at muligheden for beskikkelse før en retssag blev brugt meget sjældent, selv om det er nævnt i lovgivningen, og det tog de også til sig.

Vi var også inde på listebistandsværger contra pårørende-bistandsværger og fordele og ulemper ved dette, hvilket de også syntes at forstå. Ligeledes blev vi spurgt om ankemuligheder i vores system, hvor vi svarede at vi brugte systemets muligheder, men at det ikke altid var nok.

Sluttelig inviterede vi til, at de var velkomne til at overvære vores kurser, da vi stod for uddannelse af nye ansatte og vedligeholdelse af deres viden. Udvalget gav udtryk for, at de havde fået stort udbytte af mødet med os.

Vi var begge enige om, at det havde været det bedste møde med udvalget til dato, og vi på en god måde med supplerende indlæg havde formået at fange udvalgets interesse. Årsagen til, at mødet efter vor opfattelse forløb så fint, kan være begrundet i, at vi supplerede hinanden ganske godt, og at vi meget hurtigt kom i gang med spørgsmålene.

Hvis man går ind på udvalgets forside, kan man nu se, at kun ombudsmanden og LPD har et årligt møde med udvalget. Øvrige foreninger kan søge om et møde, hvis det har interesse for udvalget.

http://www.ft.dk/Folketinget/udvalg_delegationer_kommissioner/Udvalg/71tilsynet/kalender/Vis.aspx?itemid={F88AD773-E998-4490-8F41-FA19B6A70AB3}

Mogens Michaelsen, kasserer LPD

Kontingent for 2016

***Kr. 350 gældende for kalenderåret
overfør til vores konto i Jyske Bank:
Reg. 0704 Konto 000 248 5087***

*HUSK NAVN og medlems nr. som ses på bagsiden af Avisen!
Kun medlemmer der har indbetalt kontingent senest to uger inden
landsmødet har stemmeret iht. foreningens vedtægter.*

***LPD kasserer: Mogens Michaelsen,
E-mail: momiguld@gmail.com***

Af Flemming Ditlev Andersen

Kollegialt fællesskab

Vores forening sætter i denne tid fokus på netværksarbejdet. LPD opfordrer sine medlemmer til at etablere sig i netværksgrupper. Et fornuftigt tip, – til en faggruppe som varetager et ensomt hverv i et felt, hvor der er mange forskellige spillere med mange forskellige opfattelser og indstillinger.

Noget om behovet:

I mit daglige arbejde fungerer jeg som en "enmandshær" uden kollegiale relationer på arbejdspladsen. Mit arbejde indebærer megen kommunikation med klienter og eksterne samarbejdspartnere; men den kollegiale relation, hvor jeg kan reflektere over min praksis, den er svær at få klaret i undervejs. Et forhold der er vigtigt at holde fast i, hvis man vil bevare sin position som uvildig og ekstern.

I gennem flere år har jeg deltaget i LPD's halvårslige arrangementer. I starten var det det givende at opleve, at der var andre, der havde samme funktioner – og at mange fortolkede arbejdsopgaverne meget forskelligt fra mig selv. LPD's "store arrangementer" har været vigtige og for mig, men som netværk kommer den samlede forening til kort.

Som referencegruppe:

Jeg har en forventning om at kunne bruge min netværksgruppe som referencegruppe. Slår man op i psykologibogen, defineres referencegruppe som: *en gruppe man tager ved lære af, altså en gruppe der har indflydelse på ens opfattelse af hvordan man skal opføre sig. Der findes både positive og negative referencegrupper. De positive referencegrupper er dem man tilstræber sig at ligne, f.eks en medarbejder der tilstræber sig at ligne kollegaerne - og de negative - er dem man ikke tilstræber sig at ligne.*

Et lille netværk i Midtjylland:

Jeg er så heldig, at være én af 3 midtjyske medlemmer af LPD, som mødes en gang i måneden til netværksmøde. Det er for mig en meget positiv referencegruppe; selv om jeg vil være ked af, at det faldt de andre medlemmer for øre, at jeg ønsker at ligne dem ☺

Midler og Metoder:

Vi kan ikke bryste os med at være metodisk stærke, systematiske eller disciplinerede i netværksarbejdet. Vi sætter en hyggelig ramme, med nogle ritualer, som man har lyst til at

møde frem til. Vores virksomhed har mest karakter af "storytelling". For mit eget vedkommende bruger jeg det gode forum til at fortælle om oplevelser og udfordringer, hvor jeg har været i tvivl om min egen stillingtagen. Fortællingen i sig selv gør godt, det skaber klarhed at sætte ord på sagerne. Der er ikke tradition for skarp og afklaret feedback, og der lægger ikke forventning om noget sådan. Som nævnt er systematikken ikke i højsædet pt. Måske skal der strammes lidt op, det kan denne artikel måske give anledning til.

Netværksgrupper skaber tryghed:

Når jeg har stået i en udfordrende opgave eller en spidsbelastende situation, har jeg ofte haft tanker som gik i retning af min netværksgruppe. Jeg har haft en vished om, at muligheden for at dele "balladen" med kollegerne, ville komme på et senere tidspunkt, det bringer ro i feltet. Det at frembringe problemstillingen for netværksgruppen, bringer ikke nødvendigvis en løsning på dilemmaet; men så fremkalder "historien" måske et godt grin og et nyt perspektiv.

Lader opfordringen gå videre:

Jeg vil gerne opfordre alle medlemmer af LPD i at finde sammen i kollegiale fællesskaber, som man har en tro på vil kunne udvikle sig til positive referencegrupper. De svære overvejelser om midler og metoder kan vente til senere. Forsøg først med kaffe og blødt brød, måske kan det senere udvikle sig til øl og smørrebrød.

Med kollegial hilsen...

Opstart af Erfa-gruppe på Fyn

I januar mødtes en gruppe bistandsværger og patientrådgivere i Odense og besluttede at indkalde til nyt møde i august måned

Spørgsmål

Er der bistandsværger nok? Er der flere pårørende-bistandsværger end liste-bistandsværger? Hvorfor skal man på nogle psykiatriske afdelinger aflevere sin mobiltelefon, før man får adgang? Sker indstillingen af liste-bistandsværger efter tur?

Debat på politigården

Der var nok at snakke om, da fynske bistandsværger og patientrådgivere mødtes på politigården i Odense i januar. Fyns Politi havde stillet lokale og medarbejdere til rådighed for sammenkomsten. 10 bistandsværger og patientrådgivere var mødt frem.

Chefanklager Jan Stick havde lovet at deltage, men kom af gode grunde ikke. Han stoppede ved Fyns Politi ved årsskiftet. Men kontorfuldmægtigene Laila Pedersen og Heidi Nørregaard deltog og besvarede spørgsmål om administrationen af ordningen.

Ring til Fyns Politi

Bistandsværger kan have behov for at komme i kontakt med de medarbejdere ved politiet, der administrerer bistandsværge-ordningen.

Fynske bistandsværger kan ringe direkte til:

Laila Pedersen, tlf. 4139 6647

Heidi Nørregaard, tlf. 4138 2116.

Debatten fortsætter i august

Efter drøftelse af ovenstående spørgsmål og mange andre havde bistandsværgerne og patientrådgiverne lejlighed til at drøfte problemer og glæder ved arbejdet og tage stilling til, om der var behov for at skabe mulighed for yderligere sammenkomster, altså mulighed for yderligere erfaringsudvekslinger. Det var der.

Der vil blive inviteret til et møde i sidste halvdel af august måned, og invitationen vil blive bragt i LPD-Bladet, der udkommer i juli måned i år.

Sammenkomsten vil blive arrangeret af:

Michael Just Jensen, 2255 77658,

michaeljustjensen@gmail.com

Torben Høegh Rask, 2621 3575, torben@hrask.dk.

Anders Andersen, 2441 5150, 1208will@gmail.com

Kortlægning af retspsykiatrien

Mulige årsager til udviklingen i antallet af retspsykiatriske patienter samt viden om indsatser for denne gruppe.

Artiklen er et sammendrag af en udredning lavet på initiativ af Sundheds og Ældreministeriet.

Den samlede rapport kan ses på:

http://www.sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Psykiatri/2015/December/~media/Filer%20-%20Publikationer_i_pdf/2015/Kortlaegning-af-retspsykiatrien-dec-2015/Kortlaegning-af-retspsykiatrien-dec-2015.ashx

Indledning

Baggrunden for denne rapport er, at antallet af retspsykiatriske patienter i Danmark er steget markant i perioden 2001-2014. Antallet af unikke patienter er steget fra 1.445 i 2001 til 4.393 i 2014, svarende til en stigning på 204 pct. Med andre ord er der sket en tredobling af antallet af retspsykiatriske patienter. Samtidig står det ikke klart, hvilke forhold der kan forklare den markante stigning i antallet af retspsykiatriske patienter.

I følge den daværende regerings udvalg om psykiatri er det uklart, om udviklingen afspejler en reel vækst i antallet af mennesker med psykiske lidelser, der begår kriminalitet, fordi de ikke bliver opdaget eller behandlet i tide, eller om udviklingen afspejler en holdnings- eller praksisændring på området.

Denne rapport har til formål at kortlægge retspsykiatrien ved at præsentere mulige årsager til stigningen i antallet af retspsykiatriske patienter og beskrive den viden, vi i dag har om forebyggende, behandlende og rehabiliterende indsatser for retspsykiatriske patienter. Rapporten er udarbejdet af en faglig ekspertgruppe. Kommissorium for arbejdet og medlemmerne af ekspertgruppen fremgår af bilag 1 og 2.

Ekspertgruppens analysegrundlag er udviklingen i antallet af psykiatriske foranstaltningsdomme, som ikke er et udtryk for antallet af retspsykiatriske patienter. En retspsykiatrisk patient er idømt en foranstaltningsdom, hvilket vil sige en dom til behandling. Antal domme og antal patienter med dom er forskellige, blandt andet fordi samme person kan have modtaget flere domme.

Antallet af retspsykiatriske patienter fremgår af Landspatientregisteret, mens antallet af psykiatriske foranstaltningsdomme fremgår af data fra Justitsministeriets Forsk-

ningskontor, baseret på data fra Danmarks Statistik, Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister og supplerende oplysninger, hvilket muliggør tilbundsgående analyser af gruppen af personer, der har fået en foranstaltningsdom. Samme muligheder findes ikke med data fra Landspatientregisteret. Eventuelle yderligere samkørsler af data har ikke været mulige inden for tidsrammen af dette arbejde.

Antallet af nye psykiatriske foranstaltningsdomme pr. år er steget fra 315 i 2001 til 733 i 2013, hvilket svarer til en stigning på 133 pct. Foranstaltningsdomme opdeles i denne rapport i to grupper efter den dømtes mentale tilstand: 1) personer, der i gerningsøjeblikket var utilregnelige på grund af sindssygdom, jf. straffelovens § 16, stk. 1, 1. pkt., og 2) personer, der i gerningsøjeblikket var i en tilstand betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, jf. straffelovens § 69. Der ses alene på psykiatriske foranstaltningsdomme, herfra benævnt foranstaltningsdomme.

Endvidere ses der på udviklingen i antallet af retspsykiatriske sengepladser. I perioden 2007-2014 er antallet af retspsykiatriske sengepladser steget med 130 senge, svarende til en stigning på 46 pct. Samtidig er den ambulante aktivitet for retspsykiatriske patienter steget fra 2.343 patienter i 2007 til 4.153 patienter i 2014, svarende til 77 pct. For hele den almene psykiatri ses i samme periode et mindre fald i sengepladser på 17 pct.

Udgifterne til retspsykiatriske specialfunktioner i den regionale psykiatri er senest oplyst til årligt at udgøre knapt 800 mio. kr. Størstedelen af behandlingen i de retspsykiatriske specialfunktioner sker i stationære behandlingstilbud, der lægger beslag på over 90 pct. af udgifterne. Dette skal sammenholdes med, at flertallet af de retslige patienter behandles ambulant størsteparten af tiden og er tilknyttet almenpsykiatrien.

Der foreligger dog ikke konkrete tal for udgifter knyttet til behandling af retspsykiatriske patienter i den almene psykiatri.

Udover ekspertgruppens viden og erfaring bygger rapportens analyse på en analyse af udviklingen i antallet af foranstaltningsdomme, leveret af Justitsministeriets Forskningskontor, samt en række undersøgelser og rapporter.

Ekspertgruppen har indhentet bidrag fra Norge, Sverige, Finland og England vedrørende landenes lovgivning, status, praktiske erfaring og indsatser for retspsykiatriske patienter. Det har ikke været muligt inden for ekspertgruppens ramme at bearbejde de indberettede informationer nærmere, men de er vedlagt som bilag 6 til inspiration.

Dele af kortlægningen omfatter perioden fra 2001 til 2013, og hvor det er muligt, er tallene for 2014 inkluderet. Andre steder er data kun tilgængeligt for en kortere periode, som fx 2007-2013. Det skal yderligere nævnes, at gruppen for mentalt retarderede, jf. straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., og § 16, stk. 2, ikke er medtaget i denne rapport, se faktaboks side 10 for definitioner.

Rapportens opbygning er følgende. Først følger rapportens sammenfatning. Derefter afklares begreber. Fjerde afsnit beskriver mulige forklaringer på stigningen i antallet af retspsykiatriske patienter – belyst via foranstaltningsdomme. I afsnit fem analyseres og vurderes de mulige forklaringsfaktorer. Sjette afsnit runder af med beskrivelse af forebyggen- de, behandlende og rehabiliterende indsatser på området, samt forskning i retspsykiatri.

Sammenfatning

Baggrund

Det fremgår af satspuljeaftalen fra juni 2014, at der skal igangsættes et arbejde, der skal søge at kortlægge årsagerne til stigningen i antallet af retspsykiatriske patienter og udviklingen i indsatserne. Der er udarbejdet et kommissorium for arbejdet, jf. bilag 1.

Ekspertgruppen blev nedsat i januar 2015 og har i perioden januar til oktober 2015 afholdt fem møder. I ekspertgruppen har deltaget 13 personer udpeget af henholdsvis Danske Regioner, KL, Social- og Indenrigsministeriet og Justitsministeriet.

Desuden har Justitsministeriets Forskningskontor og Sundhedsstyrelsen deltaget i arbejdet. Sundheds- og Ældreministeriet har varetaget formandskab og sekretariat. Der har undervejs været afholdt møder med repræsentanter fra SIND, LAP og Bedre Psykiatri.

Årsager til stigningen

Retspsykiatriske patienter er mennesker, der har fået en dom til behandling i stedet for en straf – en såkaldt psykiatrisk foranstaltningsdom. Der findes grundlæggende tre typer psykiatriske foranstaltningsdomme (herfra foranstaltningsdomme): 1) dom til ambulant behandling, 2) dom til indlæggelse og 3) dom til anbringelse på en sikret institution.

Ekspertgruppen kan på baggrund af denne kortlægning konstatere, at der ikke er enkelte, klare årsager til stigningen i antallet af foranstaltningsdomme. Der er derimod tale om

flere forskellige faktorer, som hver især kan medvirke til at forklare stigningen.

Ekspertgruppen finder det vigtigt indledningsvist at påpege, at stigningen i antallet af foranstaltningsdomme primært kan forklares af en stigning i antallet af foranstaltningsdomme for mindre alvorlige personfarlige hændelser, det vil sige primært simpel vold eller vold og trusler mod offentligt ansatte. Domme for alvorligere personfarlige kriminalitet er også steget i perioden, men betydeligt mindre end domme for den mindre alvorlige kriminalitet.

En vigtig forklaringsfaktor er, at der er opmærksomhed på lovovertræders mentale tilstand, før der træffes beslutning om, hvorvidt der gives en straf eller en foranstaltningsdom. Figur 7 i denne rapport viser udviklingen i antallet af mentalerklæringer i perioden 2002-2014 fordelt på region. I perioden er antallet af mentalundersøgelser steget med 50 pct. Denne stigning kan blandt andet ses som en afledt effekt af, at et stigende antal personundersøgelser, dvs. undersøgelse af sigtedes personlige forhold, i stigende grad leder til iværksættelse af mentalundersøgelser.

Det er således ekspertgruppens vurdering, at øget brug af mentalundersøgelser fører til flere foranstaltningsdomme frem for straf og dermed en stigning i antallet af retspsykiatriske patienter.

Ekspertgruppen har søgt at klarlægge, hvorvidt stigningen i antallet af domme kan have sammenhæng med en ændret retspraksis. Ekspertgruppen har ikke inden for rammen af dette arbejde kunne afdække forhold, der kan afklare betydningen af en eventuelt ændret retspraksis, hverken i regi af Retslægerådet eller, hvad angår praksis for rejning af sigtelser eller frafald af sigtelser. På baggrund af begrænsede data tyder det på, at muligheden for at frafalde en sigtelse kun i meget begrænset omfang benyttes. Dette forhold har været drøftet i ekspertgruppen.

Ekspertgruppen vurderer, at en anden vigtig faktor, der forklarer stigningen i foranstaltningsdomme er, at der i 2000 blev indført fastsættelse af længstetid for foranstaltningsdomme, der angår mindre personfarlig kriminalitet. Tidsbegrænsningen kan bidrage til en stigning i antallet af domme til personer, der begår kriminalitet, mens de er underkastet en foranstaltning, hvor praksis tidligere i højere grad var at give et tiltalefrafald under henvisning til, at personen allerede var underkastet en foranstaltning.

Stigningen i foranstaltningsdomme kan yderligere formodes at skyldes en stigning i recidiv, dvs. domme til personer, der tidligere har været dømt. Der foreligger ikke klare tal for udviklingen i recidiv, hvorfor ekspertgruppen hverken kan be- eller afkræfte recidivs betydning for udviklingen i antallet af foranstaltningsdomme.

Ekspertgruppen finder, at en væsentlig underliggende faktor, der kan have betydning for udviklingen i antallet af retspsykiatriske patienter er, hvis der i befolkningen er en øget

andel af mennesker diagnosticeret med den type psykiske lidelser, der er stærkest repræsenteret i domsstatistikken for foranstaltninger. Det gælder særligt mennesker med lidelser inden for skizofrenispektret. Ekspertgruppen har ikke på baggrund af analyserne til brug for denne rapport kunne afklare, om denne faktor bidrager væsentligt til udviklingen i antallet af domme.

En anden vigtig faktor er, hvis der er sket en stigning i antallet af mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug, idet misbrug øger risikoen for kriminalitet og dom. Antallet af mennesker med psykiske lidelser og et samtidig misbrug er stigende, og det er ekspertgruppens vurdering, at denne stigning har betydning for retspsykiatrien.

Der har ikke kunne konstateres en sammenhæng mellem antallet af foranstaltningsdomme og anvendelsen af kombinationer af visse typer af lægemidler og behandlingsoplysninger hos mennesker, der efterfølgende har fået en dom. Desuden synes udviklingen i domme til personer med anden etnisk baggrund ikke at være en forklaringsfaktor.

Ser man på behandlingskapaciteten, er den stigende inden for retspsykiatrien både hvad angår stationær og ambulant kapacitet, mens billedet ikke er nært så klart inden for hele den almene psykiatri. Ekspertgruppen kan ikke på grundlag af analyserne i denne rapport vurdere, om udviklingen i kapaciteten bidrager til at forklare stigningen i domme.

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt stigningen i domme kan forklares af, at der generelt anmeldes flere hændelser af mindre alvorlig karakter. Ekspertgruppen har set på, hvorvidt der sket en stigning i antallet af domme for mindre alvorlige hændelser vedrørende vold eller trussel mod offentlig ansatte. Det skal bemærkes, at ekspertgruppen ikke har undersøgt udviklingen i anmeldelser. Generelt ses der en stigning i antallet af foranstaltningsdomme vedrørende vold og trussel mod offentlig ansatte for såvel alvorlige som mindre alvorlige hændelser. Dermed er der ikke tegn på, at en eventuel ændring i anmeldelsestilbøjelighed for mindre alvorlige hændelser mod offentlig ansatte kan forklare stigningen i antallet af foranstaltningsdomme.

Forebyggende, behandlende og rehabiliterende indsatser

Kortlægningen har yderligere haft til formål at beskrive de forebyggende, behandlende og rehabiliterende indsatser på området.

Ekspertgruppen har indhentet bidrag fra Norge, Sverige, Finland og England vedrørende landenes lovgivning, status, praktiske erfaring og indsatser for retspsykiatriske patienter. Det har ikke været muligt inden for rammerne af ekspertgruppens arbejde at bearbejde de indberettede informationer nærmere, men disse er vedlagt som bilag 6 til inspiration.

Forebyggelse handler både om at forebygge kriminalitet blandt mennesker med psykiske lidelser, og om at forebygge ny kriminalitet blandt retspsykiatriske patienter.

Ekspertgruppen er opmærksom på, at det kan have væsentlig betydning for udviklingen i antallet af foranstaltningsdomme, hvilken forebyggende indsats kommunerne og regionerne tilbyder borgere.

Ekspertgruppen har i afsnit seks indsamlet et udsnit af konkrete indsatser vedrørende forebyggelse af kriminalitet blandt retspsykiatriske patienter eller personer, der udgør en særlig sikkerhedsrisiko. Generelle initiativer vedrørende forebyggelse af kriminalitet blandt mennesker med psykiske lidelser er omfangsrige og har ikke været formålet at afdække i dette arbejde. Der kan søges inspiration i satspuljeaftalerne på sundheds- og socialområdet.

Ekspertgruppen har endvidere beskrevet best practice for behandling og rehabilitering af retspsykiatriske patienter, og der beskrives konkrete eksempler på samarbejde om behandling og rehabilitering af denne patientgruppe. Ekspertgruppen har ikke afdækket de samlede indsatser på området, men der synes at være en betydelig variation i tilbud på tværs af regioner og kommuner, hvilket kan hænge sammen med, at en del af initiativerne har karakter af projekter.

Ved den behandlende og rehabiliterende indsats vurderer ekspertgruppen, at særligt sammenhæng mellem de forskellige myndigheder - kommune, psykiatriske afdelinger, Kriminalforsorgen, m.fl., er væsentlig.

Ekspertgruppen vurderer tillige, at der savnes ny viden og forskning på det retspsykiatriske område, hvor særligt forskning i behandlingsindsatsen for de retspsykiatriske patienter vil kunne medvirke til at styrke indsatsen for denne særligt sårbare gruppe. Mere konkret er det ekspertgruppen vurdering, at kvalitative casestudier af forløb for retspsykiatriske patienter kan skabe indsigt og læring, der kan bidrage til styrkelse af forebyggende og behandlende indsatser for retspsykiatriske patienter.

Endelig tilslutter ekspertgruppen sig anbefalingerne i "Forskning til gavn for mennesker med psykiske lidelser – en national strategi", hvoraf det fremgår, at forskningen bør fokusere på sammenhængen mellem forebyggelse, tidlig opsporing og tidlig indsats for psykisk lidelse. Yderligere fremhæves det, at der både er behov for viden om, hvordan man mindsker risikoen for, at patienter, der er i kontakt med psykiatrien, får en dom til behandling samt mere viden om, hvordan man bedst forebygger risiko for ny kriminalitet hos mennesker, der allerede har en dom til behandling. Tillige er der, i forhold til mennesker med samtidig psykisk lidelse og misbrug, brug for mere viden om, hvilke tidlige indsatser der kan forebygge udviklingen af misbrugsproblematikker hos mennesker med en psykisk lidelse. Se den samlede udredning på:

http://www.sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Psykiatri/2015/December/~media/Filer%20-%20Publikationer_i_pdf/2015/Kortlaegning-af-retspsykiatrien-dec-2015/Kortlaegning-af-retspsykiatrien-dec-2015.ashx

LPD på Facebook

På vores jubilæum temadage i Slagelse oprettede vi en face book gruppe. På kurset i februar oprettede kursisterne en Facebook gruppe, hvor de hjælper hinanden med spørgsmål og vidensdeling. Jeg har været med i gruppen siden den blev oprettet og kan se at det har været givtigt for medlemmerne at have denne Facebook gruppe.

LPD Facebook gruppe er for medlemmer af LPD. Gruppen er lavet for at der kan laves vidensdeling, samt man få svar på faglig spørgsmål. På gruppe siden ønskes der kun faglige relevante spørgsmål samt svar og vidensdeling inden for det arbejdsfelt patientrådgivere og bistandsværger dækker.

Det er kun medlemmer af LPD der kan blive medlem af gruppen. Gruppen er en lukket gruppe. Det skal understreges at det er frivilligt om man vil være med i facebook gruppen. Vi er bekendt med at der er mange ældre som yngre medlemmer der ikke er på facebook, så dette tiltag skal tages som et tilbud og ikke som en erstatning for LPD-INFO hjemmesiden.

Klik på dette link <https://www.facebook.com/groups/604206659720613/> og ansøg om medlemskab.

Har ikke brugt bæltefikseringer i over 150 dage

Sikkerhedsbriefinger samt fokus på at skabe en anerkendende og lærende kultur betyder, at retspsykiatrisk afsnit R2 i Viborg nu runder 150 dage uden bæltefikseringer.

En af årsagerne til, at retspsykiatrisk afsnit R2 i Viborg har run- det 150 dage uden bæltefikseringer, er de sikkerhedsbriefinger, som er en del af Sikker Psykiatri indsats.

Bæltet fra sengen i fikseringsrummet er blevet fjernet. Det hænger i et skab som et bevis på, at retspsykiatrisk senge- afsnit R2 i Viborg ikke har anvendt bæltefikseringer, siden Sikker Psykiatri indsats for at forebygge tvang gik i gang i oktober 2015.

- Bæltet er så at sige ude af sind, fortæller Maryann Norup, afdelingssygeplejerske på R2:
- Tvang er ubehageligt – både for patienten og personalet. Derfor har reduktionen af tvang styrket relationen til patienterne.

Sikkerhedsbriefinger giver overblik

Retspsykiatrisk sengeafsnit R2 i Viborg har plads til 11 patienter. Alle er kriminelle med en psykiatrisk diagnose, og de kan være indlagt i flere år. Frem til 1. oktober 2015 – hvor afsnittet gik i gang med Sikker Psykiatri indsats for at forebygge tvang – havde det 29 episoder med bæltefikseringer.

En af årsagerne til afsnittets gode resultat er sikkerhedsbriefinger, som er en del af Sikker Psykiatri indsats. På briefingerne identificerer personalet situationer i den kommende vagt, der kan lede til bæltefikseringer. Er der for eksempel en patient med en kendt historie om udadreagerende adfærd? Eller var der konflikter i den tidligere vagt?

- Sikkerhedsbriefingerne er blevet en integreret del af vores hverdag. De giver os blandt andet et overblik over, hvilke potentielle konfliktsituationer vi skal være opmærksomme på, forklarer Maryann Norup.

En anerkendende og lærende kultur

Hvor hver vagt begynder med en sikkerhedsbriefing, slutter de med en positiv tilkendegivelse om hver patient. Her spørger personalet den enkelte patient, hvad der har været positivt i vagten, eller også skriver personalet en kommentar om patienten. Tilkendegivelserne er en del af overleveringen til det nye hold personale.

"Det betyder, at vi hele tiden ser det positive i hver enkelt patient. Vi skal altid være anerkende i vores tilgang – selv når vi har en konfliktsituation med en patient, skal vi eksempelvis anerkende, at konflikten ikke eskalerede yderligere."

Maryann Norup

Afdelingssygeplejersken forklarer også, at de har fokus på at lære af såkaldte nærvæd episoder. Det vil sige episoder, hvor situationen eskalerede så meget, at personalet var tæt på at lægge patienten i bælte.

- Vi analyserer, om vi kunne have reageret noget før, så konflikten ikke blev til en konflikt. Det handler ofte om at være i et samarbejde med patienten. Nogle konflikter sker, fordi personalet grænsesætter på en uheldig måde, så det optrapper – ikke nedtrapper – en konflikt.

Forebyggelse af bæltefikseringer er et af fire kliniske indsatsområder i projekt Sikker Psykiatri. Målet er at reducere antallet af bæltefikseringer i psykiatrien med 50 procent.

Min første tid som bistandsværge

Jeg blev beskikket som bistandsværge d. 2. september 2014, men der skulle gå et helt år og 2 LPD kurser, før jeg fik min første klient. Jeg ringede simpelthen til anklagemyndigheden og bad om at få klienter. Og så kan det nok være, der kom skred i tingene.

Min første klient A, var en udlænding fra Bulgarien. Han kunne ikke tale dansk særlig godt, så derfor skulle der tolk på. Han var skizofren og havde dolket sin kone med 17 knivstik, men mirakuløst overlevede hun. Han havde været på Oringe i et års tid, men pga. god opførsel og fordi, han havde en god indsigt i sin sygdom, blev han overflyttet til Sikringen P5, hvor overlægen også kom fra Bulgarien og derfor kunne kommunikere med ham. Jeg skal ærligt indrømme, jeg var en smule nervøs for at besøge ham, og blev derfor glad, da de sagde på Sikringen, at overlægen ville agere tolk, mens jeg besøgte ham.

Jeg mødte en lille ydmyg mand, der var glad for at være i Danmark og på Sikringen. Han synes han havde fået det meget bedre, nu han fik ordentligt medicin. Hjemme i Bulgarien, havde medicinen ikke hjulpet ham særlig godt. Han var nervøs for at blive udvist og komme tilbage til Bulgarien, hvor han påstod, at der var folk, der ville slå ham ihjel.

Efter endt besøg, bad forsvarsadvokaten mig om en udtalelse til retten. Denne skrev jeg, men det endte alligevel med en udvisningsdom. Sagen afsluttes.

Nu stod jeg så uden klienter, men der gik ikke mange dage, så ringede A's forsvarsadvokat, og sagde, hun havde været meget begejstret for min udtalelse, og ville høre om jeg kunne tage en anden af hendes klienter, K. K ville nemlig gerne skifte bistandsværge, fordi den han havde, kun havde besøgt ham én gang på 3 år. Jeg sagde selvfølgelig ja, og blev glad for rosen.

D. 2.11.15, bliver jeg beskikket af anklagemyndigheden til en 43 årig mand T, der er hjemløs og bor på gaden med hans hund. Han er efterlyst af politiet, og jeg må pænt afvente, hvad der skal ske.

D. 9.11.15, har jeg samtale med K's kontaktperson og overlægen og bagefter møder jeg K. K taler meget og jeg lytter. Han har brug for kontakt. Han fortæller om flere gange,

hvor han er blevet bæltefikseret og skærmet, både på S7, Vordingborg og Midtfyn. Han har ikke fået hjælp fra hans bistandsværge, og han er stærkt utilfreds. Jeg indhenter journal fra Oringe, som fylder over 250 sider.

K er en ung mand på 32 år, der har været i det psykiatriske system, siden han var teenager. Gang på gang laver han berigelses- og voldskriminalitet. Da jeg fik ham, var han anbragt på Oringe S32. Der havde ikke været nogen egentlig udredning af hans sygdom, men flere forskellige læger havde udtalt sig over en årrække og nogle mente, han havde en stofpsykose, andre, at han var skizofren. Selv mener han, at han har ADHD.

D. 16.11.15, besøger jeg K for at skrive udtalelse om klage.

D. 17.11.15. Møde i PKN, Vordingborg med K. Jeg fik at vide, at der ikke var tale om personlig skærmning, uanset, at der var oprettet tvangsprotokol. Personlig skærmning er meget skarpt defineret som værende en personale, der har øjenkontakt 24/7 med patienten, også når denne skal på WC og i bad. Vi kunne klage til hospitalsledelsen over misvisende dagsrapporter og tvangsprotokol. – Jeg fik stor ros for min udtalelse og den grundighed jeg havde udført i f.h.t. den korte tid, jeg havde haft til at sætte mig ind i den omfattende sag.

D. 17.11.15 Modtager jeg brev fra Statsadvokaten, der vil have en udtalelse om K. Jeg skal begrunde, hvad jeg mener, skal til, for at K ikke laver yderligere kriminalitet. I journalen har jeg fundet et gammelt citat fra en overlæge, som skriver, at K sandsynligvis lider af ADHD, og fordi han ikke blev behandlet i teenageårene har han selvmedicineret sig med alkohol og stoffer, hvilket har ført til den stofpsykose, han nu lider af. Jeg skriver, at jeg mener, han skal udredes for ADHD, samt, at han ikke kan holde ud at være på Oringe, men gerne vil tilbage til det bosted, hvor han før har været anbragt og komme i gang med at lave noget praktisk arbejde.

D. 23.11.15 får jeg at vide, at T er indlagt på Oringe d. 20.11.15. Kontaktperson oplyser, at T er ustabil og diffus. Han har ikke taget sin medicin, ved ikke, hvad han har lavet, og hvorfor han er der. De starter tvangsmedicinering op nu og indberetter til PKN. Aftalt at komme på besøg d. 30.11.15, når jeg alligevel besøger K.

D. 26.11.15. Modtaget afslag fra PKN i K's sag.

D. 26.11.15. Besøgte T spontant, fordi, han allerede er indkaldt til PKN d. 1.12.15. T ville ikke tale med mig. Han ville have billed-ID, hvilket jeg ikke kunne give ham.

D. 27.11.15. Bliver jeg beskikket af anklagemyndigheden til O. En 52 årig stof- og alkoholmisbruger. Breve der sendes til hans adresse kommer retur og han er efterlyst.

D. 30.11.15. Besøg på Oringe. Afleverede udtalelse til Statsadvokaten til gennemlæsning af K.

K var stukket af henover taget på Oringe. Han stjal en bil, røvede en butik og fik penge og sprut og så gik turen ellers til Christiana, hvor han fik indtaget diverse hash og heroin. Når K blander alkohol med stoffer, bliver han ekstremt voldelig og farlig. Han fik da også set sig ond på 3 mennesker ved en svømmehal og de skulle have tæsk. Først herefter kom politiet og han kom tilbage til Oringe igen, efter 3 dage ude i friheden. Jeg skulle hurtigt finde ud af, at det var noget, K gjorde hele tiden, altså stak af og lavede kriminalitet.

D. 1.12.15. Møde i PKN med T. T havde ingen realitetssans og nægtede sin dom, sin sygdom. Han mente at personalet ville forgifte ham, og derfor rørte han ikke "ædelsen", som han kaldte det. I det hele taget var hele systemet var imod ham og overvågede ham konstant. Han ville efterfølgende stadigvæk ikke tale med mig, idet han ikke anerkendte, at jeg var hans bistandsværg, fordi, jeg ikke kunne billedlegitimere mig.

D. 3.12.15. Modtaget afslag på klage fra PKN i T's sag. Har aftalt med personalet, at jeg anker klagen til DPA (Det psykiatriske ankenævn), fordi T ønsker det. De kontakter mig, når T ønsker besøg fra mig.

D. 3.12.15. Udtalelse om K sendt til Statsadvokat og forsvarsadvokat. Jeg bliver ringet op af forsvarsadvokaten. Hun er meget tilfreds med den udtalelse, jeg har skrevet til Statsadvokaten, og spørger, om jeg vil have en anden af hendes klienter L, som også gerne vil skifte bistandsværg, og hun mener, jeg er den helt rigtige til hende. Jeg takker ja og bliver glad for rosen.

D. 7.12.15. Besøg. Aftalt med kontaktpersonen, at K skal have ro nu. Ingen klager før efter uge 2, og jeg er hjemme fra ferie igen. Klagen skal give mening, ellers er det lige meget.

D. 28.12.15. Besøger jeg L på Oringe. L er 52 år, psykotisk og har en bipolar lidelse samt epilepsi. Hun har 32 forhold, hvor hun har brudt et tilhold, hun har på M. M er en, hun har mødt på psykiatrisk afdeling engang, og efterfølgende stalket. L er glad for at se mig, men er stærkt utilfreds med, at hun har fået frataget telefonen og siger, hun nok skal lade være med at ringe til M, selvom M taler til hende igennem radioen og beder hende ringe. Hun mener, at medpatienter

voldtager eller barberer hende, når hun sover. Kontaktpersonen siger, hun tror, hun er med barn alle de gange, hun mener at være blevet voldtaget.

Hun vil gerne have sine personlige ting fra hendes lejlighed, tøj, musik, osv. Og jeg aftaler med kontaktpersonen, at de kan tage en tur hjem til hende og hente det.

Hun mener, at hun får for meget medicin. Det sløver hende, så hun sover hele tiden. Hendes mor har haft ringet til mig, og jeg fik en fuldmagt fra L, så jeg kan udtale mig til moren.

D. 28.12.15. Besøger T. Han er øget i medicin og der er små fremskridt. Han ønsker fortsat ikke at tale med mig.

D. 29.12.15. Ringer til Oringe. K har været hjemme hos sin søster d. 24.12 og kom selv tilbage til afdelingen d. 25.12. Han absenterede under en udgang d. 27.12, hvor han skulle ned til købmanden og er endnu ikke kommet tilbage.

D. 3.1.16, dør min mor efter flere måneders sygdom med kræft. Jeg er meget ked af det og stresset over hele den lange sygdomsperiode og oveni, har jeg mine klienter. Jeg skal på en længe aftalt ferie 1 uge med min mand og søn, så derfor udsættes begravelsen.

D. 19.1.16, ringer jeg til PAM og får at vide, at O, er bragt ind af politiet d. 15/1, fordi han ikke er mødt op til behandling i flg. dom. Han er rolig og har ikke abstinenser. Siger, han ikke føler sig forfulgt eller hører stemmer. Han bliver udskrevet d. 17/1. Han overføres til distriktspsykiatrien i Næstved.

D. 20.1.16. Besøgte L, fordi hun ville klage over alt muligt. Jeg fortalte hende, at hun ikke var blevet tvangsmediceret, så længe, hun sagde JA til at få medicinen. Hun påstod, at hun blev truet – hvis ikke hun tog medicinen, ville de injicere den, hvilket gør ondt, og derfor indvilligede hun.

Jeg blev enig med hende i, at det bedste var at samarbejde med personalet, men vi skulle selvfølgelig have en samtale med overlægen om medicineringen og også, at hun skal involveres, hvis den ændres.

L har været med kontaktpersonen hjemme og hente sine ting i hendes lejlighed, og hun havde pænt tøj på, øreringe, og var i højt humør. Jeg fortalte hende, at det var fordi, jeg havde haft fat i kontaktpersonen og aftalt det. Jeg fik en high 5, og kom med i Helidromen, som vil redde alle de gode mennesker, når Jorden går under. Tak for det, L. ☺

Hun spurgte, om jeg ville ordne alle hendes breve. Der lå en ordentlig stak, som hun havde taget med fra lejligheden, fordi hun har været i fængsel i 8 mdr.

Det er ikke mit gebet, sagde jeg, men nu sidder jeg her jo, så pyt. Jeg fik åbnet og sorteret ca. halvdelen, men da kl. blev 13.30 skulle hun til netværksmøde. Dette var jeg ikke blevet indkaldt til, og fik fat i kontaktpersonen, og kom med til mødet. L ville gerne hjem, og Overlægen gik med til en orlov om 14 dage i en weekend hjemme, hvis L holder lav profil på afde-

lingen. Dvs. ikke synger på gangene og råber og skriger. Når L er udskrevet, fik jeg aftalt med Socialpsykiatrien, at L skal have hjælp 2 gange om ugen, til at håndtere hendes post, betale regninger, gå ud at handle, og de kontakter hjemmeplejen og foranstalter en rengøring, hver 14. dag, samt hjælper med at søge økonomisk hjælp til egenbetalingen. L sagde, hun havde en masse venner, så hun ville ikke blive ensom, og hun ville nok anskaffe sig en hund.

Efterfølgende, talte vi om, at L er ensom, og ikke har de her venner, som hun tror, samt, at hun under ingen omstændigheder skal anskaffe sig en hund eller andet kæledyr, da chancen for genindlæggelse er stor.

Vi talte om kriminel forebyggelse med L, og hun lovede højt og helligt, at det med M var et overstået kapitel. Hun ønskede i øvrigt ikke at sælge sin lejlighed og flytte i et bosted. Bagefter fik jeg at vide, at hun skifter mening og sindstilstand hele tiden, hvilket passer godt på hendes bipolare lidelse. Jeg har en god kontakt til hende og det bliver måske mig, der i sidste ende får overbevist hende om, at det er en god ide at flytte i bofælleskab, fordi, der kan hun både være sig selv, men også søge andre hurtigt, samt, der er hjælp at hente i form af personale. Men L har været institutionaliseret hele sit liv, så hun vil for enhver pris undgå at blive omklamret og overvåget. Det bliver en svær opgave.

D. 21.1.16, ringer jeg til Distrikt syd, der siger, de ikke har kunnet få kontakt med O ved henvendelse på telefon. Der er sendt brev til hans adresse om mødetid i distriktpsykiatrien for opstart af behandling d. 15/2.16.

D. 22.1.16, ringer anklagemyndigheden om, jeg vil tage en ny klient. Jeg takker nej, da jeg er fyldt op lige nu, med min mors nylige død og mine 4 klienter.

D. 4.2.16, ringer jeg og får at vide, at T er udskrevet og har været mødt op til sin aftale i distrikt syd d. 2/2 i Nykøbing. Han har en ny aftale d. 2/3. Foreløbig, er der ingen grund til at besøge ham, da han ikke ønsker kontakt.

D. 12.2.16, fik jeg svar fra PKN om T's ankesag. Pga., den manglende fuldmagt, vil jeg ikke blive orienteret om svaret på anken.

D. 16.2.16. K er udskrevet til botilbud d. 11.1.2016, og blevet udredt ADHD, som jeg foreslog i min udtalelse til Statsadvokaten. Jeg blev meget glad på hans vegne, og følte, at det jeg havde skrevet, nyttede noget.

D. 16.2.16. Ringet og fået at vide, at L efter at have været hjemme på weekend, kom tilbage til Oringe med politi efter 4 timer. Hun havde råbt højt, og naboer eller andre, havde tilkaldt politiet. Hun blev flyttet til S32, for at skåne medpatienter for hendes larm på gangene. Hun er i bedring, og forventes snart at blive udskrevet.

D. 19.2.16. Ringer til Distrikt syd. O har været mødt op d. 15/2, men der er ikke aftalt nyt mødetidspunkt. Skal have snakket med kontaktpersonen.

D. 29.2.16, har L været udeblevet fra udgang, men kom selv tilbage igen d. 1/3.

D. 1.3.16, besøgte jeg K på hans bosted. Han havde det godt. Hvilede mere i sig selv. Ingen speedsnak, og faktisk, gik samtalen lidt trægt. Jeg skulle finde på noget at tale om hele tiden. Det var et godt tegn. Nu afventer vi, hvad der sker i retten. K sagde selv, nej til, at vi skulle gå videre med de tre bæltefikseringer, der ligger tilbage fra tiden, hvor han havde Ole som bistandsværge.

D. 8.3.16, blev L udskrevet tidligt om morgenen, men allerede ved 19 tiden samme aften blev hun indlagt igen. Hun havde været på værtshus hele dagen og råbt op, indtil politiet blev tilkaldt.

Der skal snart afholdes et nyt netværksmøde, hvor vi skal prøve at overtale L til at flytte i et botilbud. I øvrigt vil hun gerne se mig, og jeg har aftalt møde med hende d. 14.3.16. D. 9.3.16, ringede forsvarsadvokaten, om jeg ville tage en kollegas klient, fordi, de var jo glade for mig og mit samarbejde. Jeg takkede pænt, nej tak. Jeg er stadigvæk ikke helt oven på.

D. 14.3.16, skal jeg i retten med K, omkring hans forvaringsdom. Han har stadigvæk flere sager liggende fra hans sidste absenteringer, der endnu ikke er faldet dom i.

Afslutningsvis, vil jeg sige, det har været et turbulent år for mig, både som ny bistandsværge og på det personlige plan. Jeg har tit måttet ringe rundt til diverse afdelinger for at få information om udskrivelse, indlæggelse, osv., da det åbenbart ikke sker automatisk. Alt i alt, er jeg dog stadigvæk glad for mit job som bistandsværge og jeg lærer hele tiden nye ting om mine klienter og mit fag. Jeg håber snart, jeg er klar til at tage nye klienter ind. Måske til sommer. ☺

**LPD-avisen modtager gerne
indlæg fra patientrådgivere og
bistandsværgers hverdag.
Skriv til: erikdahlgaard@live.dk**

RIGSPOLITIET

POLITI

hj 13 NOV. 2015

Susan
Lundgreen
Tårup Byvej 13
5871 Frørup

J.nr.: xxxx-xxx-x
Sagsbehandler:

RIGSPOLITIET
CENTER FOR
ALMEN JURIS
POLITITORVET
14
1780
KØBENHAVN V

Telefon:
33148888

Afgørelse

Web:
www.politi.dk

Deres klage vedrørende befordringsgodtgørelse for Deres hverv som bistandsværges

De har ved brev af 16. april 2015 klaget over Sydøstjyllands Politis afgørelse af 10. december 2014 vedrørende Deres befordringsgodtgørelse for besøg aflagt hos A, for hvem De er beskikket bistandsværges.

Rigspolitiet har endvidere bemærket, at De i Deres klage anfører, at De ønsker, at klagen behandles bredt og ikke alene i henhold til Deres konkrete sag.

Rigspolitiet har under begrundelsen anført nogle generelle betragtninger i henhold til Deres stillede spørgsmål vedrørende:

- politiets adgang til at bestemme, hvor bistandsværgen skal besøge klienten
- politikredsen anvendelse af krak som afstandsbereger i forbindelse med opkrævning af befordringsgodtgørelse

Afgørelse

Rigspolitiet ændrer politikredsens afgørelse.

Det betyder, at De er berettiget til befordring for afstanden fra Deres bopæl (Tårup Byvej i Frørup) til Kriminalforsorgen i Svendborg (Klosterstæde, Svendborg)

Begrundelse

Rigspolitiet har ved afgørelsen lagt vægt på, at det følger af bistandsværges bekendtgørelsen, at bistandsværgen snarest muligt efter beskikkelsen skal besøge klienten, ligesom besøg herudover skal ske efter behov.

Det følger endvidere af bistandsværges bekendtgørelsen, at politiet skal underrette bistandsværgen om klientens folkeregisteradresse og sidst kendte opholdssted.

De blev den 7. juni 2012 af Retten i Horsens beskikket som bistandsvæрге for A.

De ansøgte ved brev modtaget hos Sydøstjyllands Politiet den 10. december 2014 om kørselsgodtgørelse for klientbesøg hos A dels for et besøg på denne bopæl og for et besøg afholdt hos Kriminalforsorgen i Svendborg.

Sydøstjyllands Politi traf afgørelse i sagen den 10. december 2014, hvor politikredsen delvist imødekom Deres opkrævning, dog således at politikredsen ikke anerkendte afstandsdifferencen fra klientens bopæl til Kriminalforsorgen i Svendborg.

De klagede over Sydøstjyllands Politiets afgørelse ved brev af 15. april 2015, hvor de bl.a. anførte at de ønskede Rigspolitiets stillingtagen til dels om politiet kan fastlægge mødestedet for klientbesøg samt politiets brug af krak som afstandsberegner i henhold til befordringsgodtgørelse.

Rigspolitiet modtog den 29. april 2015 en udtalelse fra Sydøstjyllands Politi.

Rigspolitiet har ved brev af 10. juli 2015 anmodet Dem om at komme med Deres bemærkning til Sydøstjyllands Politis udtalelse.

De fremkom med bemærkninger den 16. juli 2015.

Regler m.v.

Det fremgår af § 7 i bistandsværgerbekendtgørelsen, 1 at:

"Bistandsværgen skal så vidt muligt handle i samråd med den sigtede, tiltalte eller dømte"

Det fremgår af § 8 i bistandsværgerbekendtgørelsen, at :

"En bistandsvæрге, som beskikkes under straffesagens behandling, har i første række til opgave sammen med den beskikkede forsvarer at bistå den sigtede eller tiltalte under sagens behandling, ji herved straffelovens § 71, stk. 1. Efter dommen er det ifølge straffelovens § 71, stk. 2 bistandsværgens opgave at holde sig underrettet om den domtes tilstand og at drage omsorg for, at opholdet på

I Bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværgen

IIIIIIIIIIIIIIII
 =====j

sygehus/sygehusafdelingen. i institutionen eller anstalten og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt.

Stk. 2. Bistandsværgen skal rådgive og vejlede den sigtede, tiltalte eller dømte om klageadgang, herunder i henhold til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, samt om muligheden for at søge en idømt foranstaltning ændret eller ophævet, jf straffelovens § 72. Bistandsværgen skal endvidere bistå den pågældende med at udforme eventuelle klageskrivelser og anmodninger om foranstaltningsændring eller -ophævelse samt yde bistand ved behandling af disse. "

Det fremgår af § 9, stk. 1, i bistandsværgebekendtgørelsen, at:

"Bistandsværgen skal snarest muligt efter beskikkelsen besøge den sigtede, tiltalte eller dømte og til stadighed holde sig i forbindelse med denne. Besøg skal ud over første besøg finde sted efter behov. "

Det fremgår af § 10, stk. 3, i bistandsværgebekendtgørelse, at:

"Politiet skal samtidig med beskikkelsen orientere bistandsværgen om den sigtede, tiltalte eller domtes folkeregisteradresse og sidst kendte opholdssted. Politiet skal herudover på bistandsværgens anmodning orientere bistandsværgen om den sigtedes, tiltaltes eller domtes folkeregisteradresse og sidst kendte opholdssted. "

Det fremgår af § 18, stk. 3, i bistandsværgebekendtgørelse, at:

"De i stk. 1 og 2 nævnte bistandsværger har endvidere krav på godtgørelse til befordring og om nødvendigt overnatning i forbindelse med retsmøder og klientbesøg efter de for ansatte i staten gældende regler. r...]"

Klage vejledning

Rigspolitiets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. retsplejelovens § 109, stk. 2.

Afsluttende bemærkninger

Rigspolitiet har orienteret Sydøstjyllands Politi om denne afgørelse.

Med venlig hilsen
XX

Fokuserer på børn og unge i psykiatrien

I 2016 vil Ombudsmandens Børnekontor besøge en stor del af de børn og unge, som er indlagt på psykiatriske afdelinger. Temaet for årets tilsynsbesøg i Børnekontoret er nemlig psykiatriske døgnafdelinger, og et af de centrale spørgsmål er brugen af tvangsfiksering over for børn og unge.

”Tvangsfiksering er alvorligt og indgribende, og det gælder ikke mindst, når det anvendes over for børn og unge. Det er forudsat i psykiatriloven, at mindreårige som udgangspunkt ikke bør tvangsfikseres. Vi vil have fokus på, hvordan tvangsfiksering forebygges og nedbringes, og på, at procedurerne ved tvangsfiksering er overholdt”, siger kontorchef Bente Mundt fra Børnekontoret. Hun peger på en undersøgelse fra Børnerådet i 2014, der viser, hvor vigtigt det er for børnene og de unge, at tvang anvendes så sjældent som muligt.

Inddragelse og undervisning

Børnerådets undersøgelse peger også på betydningen af, at børn og unge på psykiatriske afdelinger i videst muligt omfang bliver inddraget i beslutninger. Under tilsynsbesøgene vil Børnekontoret derfor også fokusere på, i hvilket omfang og hvordan de indlagte børn og unge bliver inddraget og får medbestemmelse. Det vil i den forbindelse være centralt for Børnekontoret at få et nærmere indtryk af, hvordan den nye psykiatrilov fra 2015 virker i forhold til børn og unge.

Børnekontoret vil også have fokus på den undervisning, som børnene og de unge får under indlæggelsen.

Ombudsmandens tema for tilsynsbesøg på voksenområdet i 2016 er brugen af kropsvisitation og urinprøvetagning. Ved tilsynsbesøg på voksenpsykiatriske afdelinger vil bl.a. disse temaer blive taget op.

Tilsynsbesøgene gennemføres i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, og ved afslutningen af tilsynsåret sammenfatter Børnekontoret de væsentligste resultater i en temarapport.

Se Børnerådets undersøgelse

Se ombudsmandens temarapport om psykiatrien på voksenområdet

Flere oplysninger:

Kontorchef Bente Mundt, tlf. 33 13 25 12, om børneområdet.
Afdelingschef Morten Engberg, tlf. 33 13 25 12, om voksenområdet.

FAKTA

Fiksering

- En patient, der er indlagt på psykiatrisk afdeling, kan blive tvangsfikseret efter psykiatriloven. Tvangsfiksering må kun anvendes kortvarigt og i det omfang, det er nødvendigt for at afværge, at en patient
 1. udsætter sig selv eller andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme eller helbred,
 2. forfølger eller på anden lignende måde groft forulemper medpatienter eller
 3. øver hærværk af ikke ubetydeligt omfang.

En patient kan tvangsfikseres i længere tid end nogle få timer, når hensynet til patientens eller andres liv, førlighed eller sikkerhed tilsiger dette.

- Det er forudsat i psykiatriloven, at et alvorligt indgreb som tvangsfiksering i udgangspunktet ikke bør anvendes over for mindreårige.

Inddragelse og medbestemmelse

- Patienten skal under hensyntagen til formålet med indlæggelsen og den enkeltes tilstand have mulighed for i videst muligt omfang selv at træffe beslutninger.
- Patienterne skal bl.a. inddrages, før det besluttes at udforme eller ændre den skriftlige husorden på afdelingen.
- Artikel 12 i FN's børnekonvention fastslår et barns ret til at blive hørt i alle forhold, der vedrører barnet.

Undervisning

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at indrette undervisningen på de sygehuse, som ligger i kommunen, og som modtager børn i alderen 6-18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning. Sygehuset skal stille egnede lokaler til rådighed.

- Undervisningen tilrettelægges efter samråd med forældre og eleven.

Ombudsmandens tilsynsbesøg

- Folketingets Ombudsmand foretager regelmæssige tilsynsbesøg bl.a. på steder hvor mennesker er eller kan blive berøvet deres frihed. Tilsynsbesøgene sker dels som led i ombudsmandens almindelige tilsynsvirksomhed efter § 18 i ombudsmandsloven dels i henhold til den valgfri protokol til FN-konventionen mod tortur og anden gru-som umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- Ombudsmandens arbejde efter protokollen udføres i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur. DIGNITY og Institut for Menneskerettigheder bidrager i samarbejdet med særlig lægelig og menneskeretlig ekspertise.
- Ombudsmandens Børnekontor skal være med til at sikre og overvåge implementeringen af børns rettigheder efter FN's børnekonvention og skal påse, at rettigheder, der er fastsat i dansk lovgivning mv., overholdes. Børnekontoret har derfor bl.a. til opgave at foretage tilsynsbesøg på både offentlige institutioner, hvor børn opholder sig, og på private institutioner, som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn.

Af bistandsværgen Christel Lous:

Mine oplevelser med Kbh's politi / Almen Jura og Bogholderi

Undertegnede har en klient dømt efter paragraf 70 (Forvaringsdom), klienten er anbragt i Vestre Fængsel.

Undertegnede anmoder Kbh's Politi/Bogholderi om 3 måneders vederlag i november 2015, imidlertid sker der ingen udbetaling. Efter henvendelse til Bogholderiet oplyses det, at der ikke udbetales vederlag, når klienten er anbragt i fængsel. Undertegnede forklarer bogholderiet, at jeg er beskikket som Bistandsværgen og klienten er anbragt efter paragraf 70, og det vil udløse vederlag. Da jeg ikke giver op vælger Kbh's bogholderi at sende min anmodning til Almen Jura. Efter flere rykkerskrivelser kommer der et svar fra Almen Jura, når klienten sidder i fængsel udløser det ikke 3 måneders vederlag, som hvis han var anbragt på Sikringen. Nu vælger jeg at involvere LPD V/Mogens Michaelsen.

Mogens skriver til Almen Jura og får svar, at der skal udbetales vederlag. Igen henvender undertegnede sig til Kbh's Bogholderi for udbetaling, denne gang får jeg som svar: At Almen Jura kun har svaret generelt og ikke på en klage, derfor kan der ikke udbetales vederlag.

Nu er jeg nærmest ved at springe i luften sammen med Mogens. Igen henvender jeg mig til bogholderiet og klager. Nu oplyser de, at de vil nærlæse Dommen igen og henvende sig til en anden af deres jurister, som har svaret på klagen.

Efter flere henvendelser og anmodning om udløsning af nyt 3 måneders vederlag udbetales vederlagene.

Jeg mener det er bekymrende at man har jurister siddende i Kbh's Politi som ikke kan læse lovgivningen. Dette har været unødigt tidskrævende for både LPD og undertegnede. Jeg tænker de som ikke orker, at kæmpe for sine juridiske rettigheder kan der skaltes og valtes med fordi personalet i Kbh's Politi ikke har den fornødne viden.

Det skal nævnes, at denne hændelse også kunne være sket i andre Politi Kredse.

Det skal også nævnes at pågældende medarbejder i Bogholderiet har gjort hvad hun kunne, men har ingen kompetence til udbetaling.

LPD

Mogens Michaelsen,
Strandvej 2, 4862 Guldborg

Indbetalinger af pengegaver, bidrag
fra offentlige instanser og firmaer samt
den årlige kontingent på kroner 350 for
medlemskab, skal indbetales direkte til
vores netbank:

JYSKE BANK

Regnr.: 0704

Kontonummer: 0002485087

LANDSFORENINGEN
af Patientrådgivere & Bistandsværger i Danmark

Kommunikation med kant

bog
staveligt
talt

MARK & STORM
GRAFISK

Korsvangen 15 | 5750 Ringe | Tlf. 62 62 22 77
www.mark-storm.dk